

УКРАЇНСЬКИЙ МЕТРОЛОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

Науково-
технічне
видання

ВИПУСК 2   2002

ЗМІСТ

100-річчя державної метрологічної служби в Києві

М.Я.Мухаровський	До 100-річчя створення державної метрологічної служби в Києві	5
В.І.Черноиван	Вопросы метрологического обеспечения колонок топливораздаточных для отпуска сжиженного газа	10

Загальна та законодавча метрологія

А.І.Овчаренко, М.В.Шапиро, П.Ф.Щапов	Коррекция погрешностей по минимуму остаточной дисперсии	16
I.P.Івицький, A.O.Бек	Про критерій визначення мінімально достатнього кількісного складу групових мір	19

Вимірювання електричних та магнітних величин

М.Н.Сурду, С.А.Бондарчук, В.В.Котпин, В.Н.Кикало	Новый способ калибровки высоковольтных трехфазных трансформаторов напряжения	22
В.В.Себко	Погрешности совместного измерения радиуса, электропроводности и температуры цилиндрического проводящего изделия	26

Вимірювання в радіоелектроніці

В.І.Чепіжко	Метод градуування дистанційних вимірювачів швидкості транспортних засобів	31
-------------	---	----

Вимірювання теплофізичних величин та температури

Р.П.Сергієнко	Эффективная длина волны эталонного фотоэлектрического пиromетра	34
---------------	---	----

Вимірювання оптичних та оптико-фізичних величин

В.М.Бабич, Ю.П.Мачехін, A.O.Шелехов	Стандарти частоти (довжини хвилі) нового покоління в оптичному та близькому інфрачервоному діапазонах	40
--	---	----

Вимірювання потоку, витрат, рівня, об'єму речовин та тиску

Н.И.Винокуров,

Государственный первичный эталон единицы давления для избы-

Л.С.Горушкина, К.В.Токарев,

точного давления

Т.Г.Клименко

47

Вимірювання характеристик іонізуючих випромінень та ядерних констант

В.В.Богданов, В.И.Вітько,

Формирование радиационной обстановки вокруг АЭС в результа-

Л.И.Гончарова, В.В.Карташев,

те выбросов радионуклидов в атмосферу

Г.Д.Коваленко, К.Г.Рудя

51

Метрологія у військовій галузі

В.Н.Чинков, А.А.Каревик

Теоретические основы калибровки электромеханических измери-
тельных приборов переменного тока сигналами прямоугольной
формы типа “мейндр”

58

Стандартні зразки складу та властивостей речовин і матеріалів

Б.Ф.Марков, Н.А.Бенедис,

Проблемы метрологического обеспечения измерений с использо-

С.В.Романова

ванием стандартных образцов

62

На допомогу метрологу-практику

В.Я.Гальченко, А.К.Павлов

Система контроля качества намагничивания и размагничивания
изделий с постоянными магнитами

65

Ювілеї

До 50-річчя В.Ф.Білоусова

67

Інформація

6-я встреча корреспондентов КООМЕТ в области “Масса, сила,
давление”

68

Международный семинар “Неопределенность измерения. Основные положения и практика”

68

15-е заседание научно-технической комиссии по метрологии

69

Перелік засобів вимірювальної техніки, які занесені до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки, допущених до застосування в Україні на підставі результатів державних випробувань (березень–травень 2002 р.)

69

Объявление о конкурсном наборе в аспирантуру ХГНИИМ в 2002 г.

72

CONTENTS

The 100-th anniversary of the national metrological service in Kyiv

<i>M.Y.Mukharovsky</i>	To 100 th anniversary of the national metrological service realization in Kyiv	5
<i>V.I. Chernovian</i>	The problems of metrological assurance of fuel distribution columns for liquefied gas supply	10

General and legislative metrology

<i>A.I.Ovcharenko, M.V.Shapiro, P.F.Shchapov</i>	Correction of errors by residual variance minimum	16
<i>I.R.Ivitsky, A.O.Bek</i>	About the criterium of determination of group measures minimum sufficient quantitative composition	19

Measurements of electric and magnetic parameters

<i>M.N.Surdu, S.A.Bondarchuk, V.V.Kopshin, V.N.Kikalo</i>	The new way of calibration of high-voltage three-phase transformers	22
<i>V.V.Secko</i>	The errors of the joint measurement of radius, electrical conduction and temperature of cylindrical conductive product	26

Thermophysical and temperature measurements

<i>R.P.Sergiyenko</i>	The effective wavelength of the standard photoelectric pyrometer	34
-----------------------	--	-----------

Measurements of optical and optical-physical values

<i>V.M.Babych, Y.P.Machekhin, A.O.Shelekhov</i>	Frequency (wavelength) standards of the new generation in the optical and near infrared ranges	40
---	--	-----------

Measurements of flow, consumption, level and volume of substance

<i>N.I.Vinokurov, L.S.Gorushkina, K.V.Tokarev, T.G.Klimenko</i>	The national primary standard of the unit of pressure for excessive pressure	47
---	--	-----------

Ionizing radiations characteristics and nuclear constants measurement

<i>V.V.Bogdanov, V.I.Vitko, L.I.Goncharova, V.V.Kartashev, G.D.Kovalenko, K.G.Rudya</i>	Formation of radiation situation near an atomic power plant due to ejections of radionuclides to the atmosphere	51
---	---	-----------

Metrology in the military field

<i>V.N.Chinkov, A.A.Karevik</i>	Theoretical bases of calibration of electromechanical measuring instruments of alternating current with signals of rectangular shape of the “meandre” type	58
---------------------------------	--	-----------

Reference materials

<i>B.F.Markov, N.A.Benedis, S.V.Romanova</i>	The problems of measurements metrological assurance using standard specimens	62
--	--	-----------

For help to a metrologist-practical worker

<i>V.Y.Galchenko, A.K.Pavlov</i>	The system of control of quality of magnetization and demagnetization of objects having permanent magnets	65
----------------------------------	---	-----------

Jubilees

To the 50 th anniversary of V.F.Bilousov	
---	--

67

Information

The 6 th meeting of COOMET correspondents in the field “Mass, force, pressure”	68
---	-----------

68

The international workshop “Uncertainty of measurement. The main regulations and practice”	68
--	-----------

68

The 15 th session of the scientific & technical comission on metrology	69
---	-----------

69

The list of measurement technique means, which are entered the State register and admitted for use in Ukraine on the base of State test results (March–May 2002)	69
--	-----------

69

Announcement about the competition acceptance to the post-graduate course of KSSRIM in 2002	72
---	-----------

72